

Opublikowano na *Kultura* (<https://kultura.gliwice.eu>)

[Strona główna](#) > Dom Pamięci Żydów Górnośląskich

Dom Pamięci Żydów Górnośląskich

Dodano: 31.01.2018 / **Kategorie:** Zabytki, Ciekawe miejsca, Muzea / pdf

[1]

Fot. UM Gliwice

Dane adresowe
ul. księcia Józefa Poniatowskiego 14
44-100
Gliwice

Dane kontaktowe

dompamieci@muzeum.gliwice.pl ^[2]

32 428 16 09

<http://dom.muzeum.gliwice.pl/> ^[3]

Dom Pamięci Żydów Górnośląskich jest nowym oddziałem Muzeum w Gliwicach. Znajduje się w budynku dawnego domu przedpogrzebowego, wybudowanym w latach 1902-1903 według projektu wiedeńskiego architekta Maxa Fleischera. Dom ten, zważywszy na masowe niszczenie mienia żydowskiego w latach 30. i 40. XX wieku, stanowi wręcz bezcenny zabytek. Neogotycki, jednokondygnacyjny budynek jest wykonany z ozdobnej cegły klinkierowej. Część środkową tworzy duża hala dwukrotnie przewyższająca boczne skrzydła. Wieńczy ją ośmiodzielne sklepienie krzyżowo-żebrowe ozdobione freskiem przedstawiającym gwiazdziste niebo. W hali głównej, na ścianie wschodniej i zachodniej znajdują się zachowane wysokie ostrołukowe okna z witrażami o motywach geometrycznych z trzema gwiazdami Dawida. Do II wojny światowej obiekt i znajdujący się obok cmentarz pełniły swoją pierwotną funkcję. Podczas wojny budynek był magazynem wojskowym, nie uległ jednak zniszczeniu. Po 1945 roku cmentarz i dom przedpogrzebowy użytkowała powojenna Gmina Żydowska, działająca w Gliwicach, w części bocznej zaś znajdowało się mieszkanie dozorczy. Z czasem nieużywany budynek zaczął popadać w ruinę.

W 2003 roku obiekt został wpisany do rejestru zabytków, a w 2008 roku Gmina Żydowska przekazała go Miastu Gliwice. W 2012 roku prezydent miasta podjął decyzję o odrestaurowaniu dawnego żydowskiego domu przedpogrzebowego i przekształceniu go w oddział Muzeum w Gliwicach, któremu nadano nazwę Dom Pamięci Żydów Górnośląskich w Gliwicach. Rewitalizację zabytkowego obiektu sfinansowano w całości z budżetu Miasta Gliwice. Misją placówki jest upowszechnianie wiedzy na temat historii Żydów na Górnym Śląsku oraz ich wkładu w rozwój regionu. W 2016 roku Dom Pamięci Żydów Górnośląskich w Gliwicach zwyciężył w konkursie na Najlepszą Przestrzeń Publiczną Województwa Śląskiego w kategorii zrewitalizowany obiekt użyteczności publicznej. Miasto Gliwice zostało docenione za „uratowanie obiektu będącego świadkiem historii Śląska, za jego wzorcową renowację i stworzenie miejsca aktywności kulturalnej i edukacyjnej oraz za ambitne plany wykorzystania go na cele muzealne”.

Znajdujący się w pobliżu dawnego domu przedpogrzebowego cmentarz żydowski został założony w 1902 roku. Powodem jego powstania było zapewnienie starego cmentarza żydowskiego znajdującego się przy ul. Na Piasku i wzrastająca liczba

wyznawców judaizmu. Układ kwater na nowym cmentarzu jest dobrze zachowany. Do dnia dzisiejszego ocalało ponad 600 nagrobków, w tym przyścienne grobowce rodzinne utrzymane w stylistyce historyzmu, secesji i modernizmu. Przez środek cmentarza biegnie główna aleja z wysokimi drzewami. Przy niej stoi pomnik poświęcony 58 gliwickim Żydom poległym w I wojnie światowej. Wykonano go z szarego granitu w formie sześcianu. W części południowo-wschodniej znajdują się współczesne nagrobki. Cmentarz do dnia dzisiejszego pełni swoją podstawową funkcję i jest jedną z trzech czynnych żydowskich nekropolii w województwie śląskim. Teren cmentarza żydowskiego o powierzchni 2,5 ha został odgradzony od ulicy ceglany murem z dwiema dużymi bramami o kutych żeliwnych kratkach.

Godziny otwarcia:

- wtorek–piątek: 10.00–16.00,
- sobota: godz. 11.00–17.00,
- niedziela: 10.00–15.00.

Udogodnienia dla niepełnosprawnych: zwiedzanie odbywa się na jednym poziomie – parterze. Obiekt posiada windę oraz toaletę dla osób niepełnosprawnych. Dodatkowe informacje można uzyskać telefonicznie.

Tagi: Dom Pamięci Żydów Górnośląskich [4]

Muzeum w Gliwicach [5]

zbiory [6]

historia [7]

Zatorze [8]

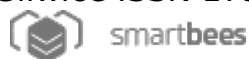
Kategorie wizytówki: Zabytki [9]

Ciekawe miejsca [10]

Muzea [11]

© 2017 UM Gliwice – Wszelkie prawa zastrzeżone

Miejski Serwis Internetowy Gliwice ISSN 1734-5480 Projekt i realizacja:

Źródłowy URL: <https://kultura.gliwice.eu/wizytowka/ciekawe-miejsca-zabytki-muzea/dom-pamieci-zydow-gornoslaskich>